

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ งานการพยาบาลผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางสาวกัลยา แก้วสม
ปริญญา	พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	อาจารย์ ดร. หารรษา เศรษฐบุปผา

บทคัดย่อ

การดูแลผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ในห้องตรวจจิตเวชและยาเสพติด งานการพยาบาลผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยฉุกเฉิน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีแนวทางการบำบัดดูแลแล้วก็ตาม ยังมีผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ที่ยังไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ได้ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ ตามแนวคิดของโดนาปีเตียนซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ เลือกร่วมตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเจ้าหน้าที่บุคลากรด้านสุขภาพ 4 คน 2) กลุ่มผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ที่มารับการรักษาที่ห้องตรวจจิตเวชและยาเสพติด 10 คน และ 3) กลุ่มญาติหรือผู้ดูแลผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แนวคำถามในการสัมภาษณ์รายบุคคล 3) แบบทดสอบวัดระดับการติดสารนิโคตินของเฟเกอร์สตรอม (Fagerstrom) ที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.87 และ 4) แบบสอบถามการรับรู้การดูแลที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่น ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.97 ในกลุ่มผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ และ 0.84 ในกลุ่มญาติหรือผู้ดูแล เก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม 2554 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและจัดหมวดหมู่เนื้อหา

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้าง พบว่า 1.1) มีระบบบริการ 1.2) มีนโยบาย 1.3) มีแผนพัฒนางาน 1.4) มีแหล่งงบประมาณแต่ไม่เพียงพอ 1.5) มีสถานที่สำหรับการให้บริการเพียงพอเหมาะสม 1.6) จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ 1.7) บุคลากรในหน่วยงานมีความรู้เพียงพอ 1.8) มีการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาศักยภาพ 1.9) มียาเพียงพอ 1.10) มีเวชภัณฑ์ไม่เพียงพอ 1.11) มีคู่มือหรือแนวปฏิบัติเพียงพอและ 1.12) มีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเพียงพอ

2. ด้านกระบวนการ พบว่า 2.1) บุคลากรมีแนวปฏิบัติในการประเมิน และคัดกรอง 2.2) บุคลากรมีแนวปฏิบัติในการบำบัดรักษา 2.3) บุคลากรมีการติดตามผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่แต่การติดตามยังไม่ครบทุกราย และ 2.4) ญาติหรือผู้ดูแลมีการดูแลช่วยเหลือทางด้านร่างกายและจิตใจมีการให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ การมาตรวจตามนัดและการดูแลช่วยเหลือด้านการบำบัดรักษา

3. ด้านผลลัพธ์ พบว่าหลังจากรับบริการที่คลินิกเลิกบุหรี่ ห้องตรวจจิตเวชและยาเสพติด 3.1) ผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่มีความรู้เกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้เกิดการติดบุหรี่เพิ่มขึ้น 3.2) ผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่มีความรู้เกี่ยวกับการรักษาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเป็นโรคติดบุหรี่เพิ่มมากขึ้น 3.3) ร้อยละ 50 ของผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่มีการเปลี่ยนแปลงระดับการติดสารนิโคตินลดลงจากระดับสูงเป็นระดับปานกลาง และอีกร้อยละ 50 ไม่มีการเปลี่ยนแปลงระดับการติดสารนิโคติน และ 3.4) ผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่และญาติหรือผู้ดูแลมีการรับรู้การดูแลโดยรวมอยู่ในระดับดี

ผลการศึกษาในครั้งนี้ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางการดูแลผู้ที่เป็นโรคติดบุหรี่ ในด้านโครงสร้าง กระบวนการและผลลัพธ์ เพื่อส่งเสริมให้มีการดูแลที่มีประสิทธิภาพต่อไป

Independent Study Title	Situational Analysis of Caring for Persons with Nicotine Dependence, Outpatient Department, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital
Author	Miss Kanlaya Kaewsom
Degree	Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Hunsra Sethabouppha

ABSTRACT

Care for persons with nicotine dependence (PND) in the psychiatric and substance unit, outpatient department, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital has been implemented continuously. Although guidelines for care and treatment are given, there are PND who can not quit smoking. The aim of this study was to analyze the care situation for PND based on Donabedian's concept, which is comprised of 3 components: structure, process and outcome. The samples were purposively selected and consisted of 3 groups: 1) four health care personnel, 2) ten PND, and 3) ten relatives or caregivers. The instruments used for data collection were: 1) a demographic data questionnaire, 2) individual interview guidelines, 3) Fagerstrom test for nicotine dependence (FTND), which had Cronbach's alpha reliability coefficient of 0.87, and 4) perception of care questionnaire, which obtained a Cronbach's alpha reliability coefficient of 0.97 in PND group and 0.84 in relatives or caregivers group. Data were obtained in November and December 2011 and were analyzed using descriptive statistics and content categorization.

Results of the study are as follows:

1. For structural aspect: the study found that 1.1) there was service system, 1.2) there was policy, 1.3) there was implementation plan, 1.4) there was insufficient financial support for PND, 1.5) the specific place for service was appropriate, 1.6) there were insufficient human

resources, 1.7) personnel had sufficient knowledge, 1.8) personnel competency development was promoted, 1.9) there were sufficient medical supplies, 1.10) there was insufficient equipment, 1.11) there was clinical practice guidelines in care for PND and 1.12) there were sufficient evaluation instruments.

2. For process aspect: the study found that 2.1) health care personnel had practice guidelines for assessment and screening, 2.2) health care personnel had practice guidelines for treatment, 2.3) health care personnel followed up the PND, however, not all cases were included and 2.4) relatives or caregivers provided physical and mental care, information, advice, follow up and treatment related care.

3. For outcome aspect: after receiving the service in psychiatric and substance unit, outpatient department, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital, 3.1) PND had increased their knowledge about cause of dependence, 3.2) PND had increased their knowledge about treatment and impacts, 3.3) fifty percent of PND changed their level from high to moderate and fifty percent had no change, and 3.4) PND and their relatives or caregivers perceived care at a good level

The results of this study could be used as basic information for the development of care guideline regarding structure, process and outcome for PND to promote effective care.